

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

· HVAR 8 DAG ·

ILLUSTRERADT

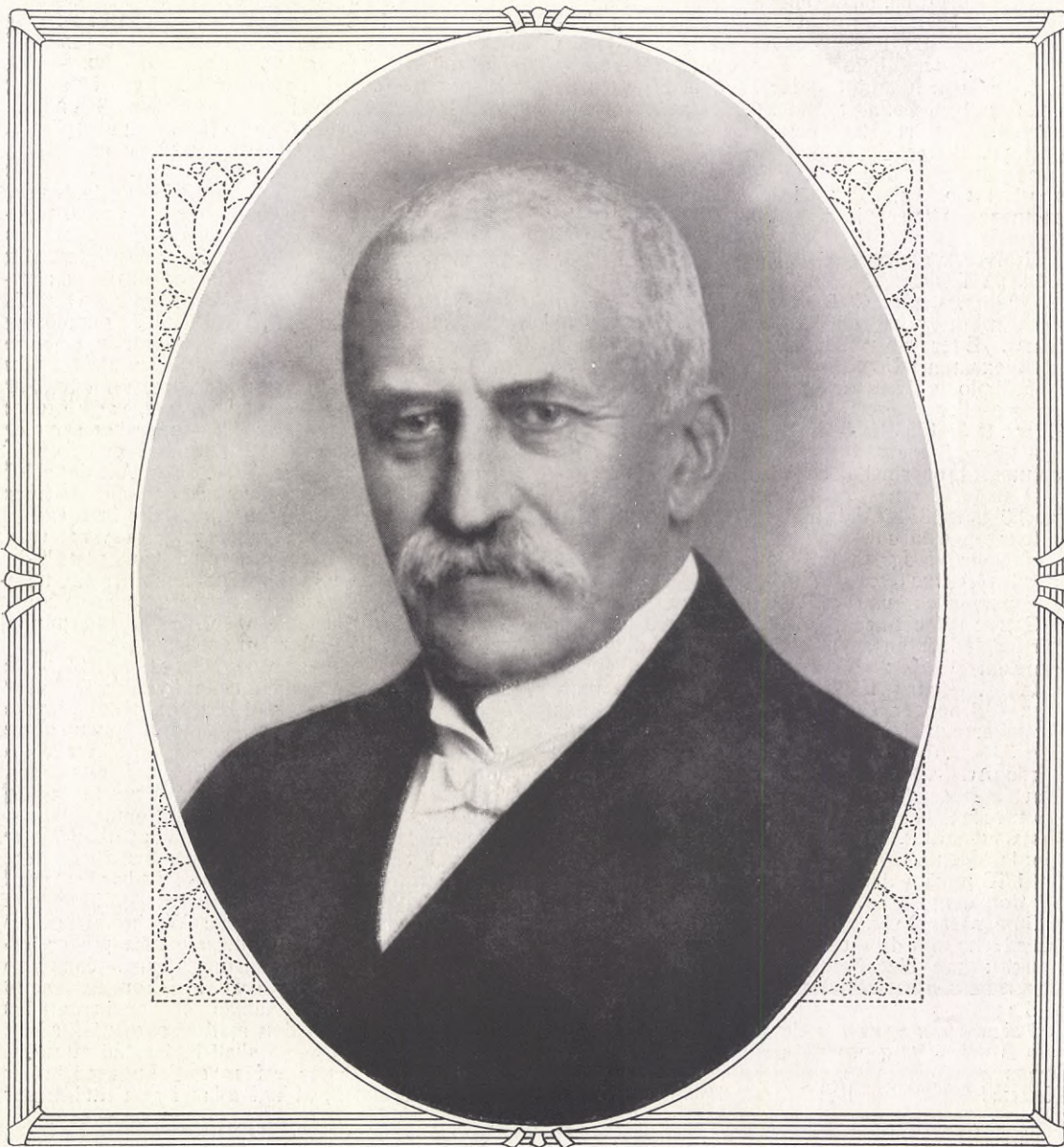
MAGASIN

HÖSTBILD FRÅN LJUNGSKILE. — FOTO. A. HARTMAN, GÖTEBORG

18:DE ÅRG.

DEN 12 NOVEMBER 1916

N:o 7

J. G. Sjöberg

FREDRIK CL:SON WACHTMEISTER.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Sällan har underrättelsen om en svensk mans tillbakaträdande ur det offentliga lifvet mottagits med ett allmännare och uppriktigare beklagande än den, som mälde, att kanslern öfver rikets universitet, greve Fredrik Cl:son Wachtmeister på grund af försvagadt hälsotillstånd sett sig nödsakad att den 30 oktober på en gång nedlägga sitt mandat som ledamot af första kammaren och ansöka om afsked från kanslersämbetet. Mest karaktäristiskt för det anseende och den aktning greve Wachtmeister på alla håll åtnjutit och åtnjuter är måhända, hvad chefen för partiet på motsätta flygeln mot den, inom hvilken han själf intagit en ledande ställning, hr Hjalmar Branting, uttalade i sin kommentar till meddelandet om hans afgång: "Visst är, att den nu afgående greve Wachtmeister, trots sin honnörspost som vice ordförande i första kammarens majoritetsparti, skulle ha kunnat blifva, om icke hans hälsa tyvärr varit så nedsatt, det *samlade* namnet i den kris vårt land nu genomgår. Hans erfarenhet om världen och människorna, hans tydliga läggning att se till realiteter bakom formlerna, hans frihet från högdragna fasoner, hans sträfvan att hållre utjämna än skärpa svårigheter och icke minst det stora förtroende han åtnjöt skulle ha utan någon egen sträfvan kommit mångas blickar att fästas på honom. När han nu, blott ett par och sextio år gammal, finner sig pliktig att helt trada tillbaka, kan man blott böja sig för förhållandena, under uppriktigt beklagande att i denna vanskliga tid en på många sätt så väl afvägd, förfinad personlighet försvinner ur vårt offentliga lif".

Greve *Axel Fredrik Claësson Wachtmeister* är född på Tistad i Södermanland, son till överste-löjtnanten, greve Claës Adam Wachtmeister och hans maka grevinnan Amalia Regina Wrangel af Saus. Efter mogenhetsexamen i Nyköping och kansliexamen i Uppsala ägnade han sig först några år åt diplomattjänst och uppehöll sig på den grund kortare eller längre tider i Paris, Rom och Wien. Efter att år 1883 ha begärt och erhållit afsked blef han tjänstgörande kammarherre vid vår nuvarande konungs kronprinshof och fick åtfölja dennes gemål under hennes resa till England och Holland på hösten 1884. Vid hemkomsten trädde han i äktenskap med hofröken, friherrinnan Louise Ulrika Sofia af Ugglas och slog sig följande år ner som landthushållare på det fäderneärfda Tistad, hvar-till snart lades ännu ett Södermanlandsgods, Näs.

Greve Wachtmeisters offentliga bana begynte här på det för en svensk godsägare vid denna tid ej ovanliga sättet: inom landsting och hushållnings-sällskap. Redan 1894 fick han af det förra mottaga förtroendet af den plats på Södermanlands förstakammarbänk, som han därefter oafbrutet tills den 30 okt. d. å. innehaft. Första kammarens protektionistiska majoritetsparti förstod genast hvilken kraft det i honom förvärfvat och gjorde honom redan vid hans första riksdag till suppleant i statsutskottet, i hvilken egenskap han tjänstgjorde äfven vid de följande riksdagarna tills han år 1898 utnämndes till generaldirektör och chef för domänstyrelsen.

Som sådan kvarstod han i sju år. Unionskrisen kallade honom då att övertaga en viktig politisk uppgift: han blef först ledamot i unionsutskottet och sedan utrikesminister i den Lundeberg-Widén-Staaffska samlingsministär, som den 2 augusti bildades för genomförande af detta särskilda utskotts upplösningsprogram, slutligen en af de fyra svenska statsmän som förde underhandlingarne i Karlstad till ett lyckligt slut. När han den 7 no-

vember afgick som utrikesminister vid samlingsministärens upplösning, återvände han icke till statstjänsten, utan ägnade sig helt åt sin omfattande landthushållning jämte de allmänna uppdrag, som i allt rikligare omfattning kommo honom till del.

Som landthushållare är det framför allt skogsskötelsen, hvaråt han ägnat sig. På den grund var det han kallades till domänstyrelsechefens svårskötta värf. Sedermera var han bl. a. 1902 med om att bilda Svenska skogsvårdsföreningen, hvars nitiske och intresserade ordförande han alltifrån början varit. För sina förtjänster om skogsvården fick han vid utställningen i Örebro för några år sedan under skogsmännens lifliga bifall mottaga dess mest uppmärksammade utmärkelse: konungens hederspris "för framgångsrika bemödanden för främjandet af en rationell skogskultur". Af landbruksakademien kallades han först till ledamot, sedan till hedersledamot; han har ock tjänstgjort i densamma som vice præses.

Men samtidigt intresserade greve Wachtmeister sig äfven för den andliga odlingen.

Redan år 1902 hade det sätt, hvarpå han vårdat och förökat konstskatterna på Tistad föranlett akademien för de fria konsterna att kalla honom till præses och hedersledamot. Fyra år senare lyckades det att förvärfa honom äfven till den kräfvande posten som ordförande i Nationalmusei nämnd.

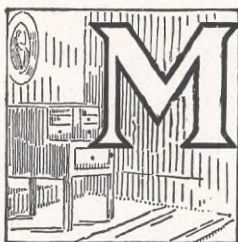
En ännu större utmärkelse kom honom till del från vetenskapens mälsmän, då universitetet vid E. G. Boströms fränfalle år 1907 kallade honom till innehafvare af vårt lands främsta "grand seigneurs"-post, det oafönade, men mycket arbetsamma universitetskanslersämbetet. De ha icke haft skäl att ångra sitt val. Till den historiska raden af lysande namn på universitetens högsta styresmän har han fogat ett nytt, som bl. a. är oupplösligt förbundet med den viktiga löneregleringen af år 1908. Hans varma intresse för den akademiska bildningen, för forskningen och undervisningen har, såsom från kompetent håll vittnats, varit förenad med stor vidsynthet och fördomsfrihet samt en älskvärdhet i det personliga umgänget, som ej uteslöt fasthet, då det gällde sak. Allt detta har gjort honom i ovanlig grad aktad och afhållen inom den lärda republiken, som eljest icke är njugg på kritik. Redan här blir hans plats ytterligt svår att ifylla.

Ännu svårare blir detta med hans plats i det politiska lifvet. Icke blott att hans klara och måttfulla inlägg komma att saknas i Första kammarens förhandlingar. Nästan än större lär tomrummet komma att bli efter honom i hans egenskap af den auktoritative medlaren mellan de partimotsatser som under proportionalismens inflytande för hvarje år tilltagit i skärpa. Hvad han som sådan betydde ådagalade han redan som ledamot af statsutskottet (åren 1907-14), hvilket icke för intet korade honom till sin ordförande. Senast har hans roll som central och medlande personlighet markerats genom hans kallelse till ledare — i konungens fränvaro — af det hemliga utskottets förhandlingar. Äfven i talmanskonferensen har han haft säte; i första kammarhögerens förtroenderåd har han som i början antydt sedan 1913 varit vice ordförande.

Lyckligtvis betyder greve Wachtmeisters afgång från hans två betydelsefullaste poster icke detsamma som en helt afslutad bana. Jämte sin maka söker han nu rekreation genom en resa till södern och det är en allmän förhoppning, att han skall återvända från den med så pass starka krafter, att han ännu länge skall bli i stånd att utöfva engagnande verksamhet för svensk kultur på de återstående arbetsfält, åt hvilka han ägnat sitt intresse.

BARONENS RESA.

FÖR HVAR 8 DAG AF **BO BERGMAN.**

MIN gamle vän baronen, om hvilken jag berättat vid ett och annat tillfälle, har haft en dålig vinter. Både hjärtat och magen ha krånglat. Kristin, hushållerskan, tillskrifver det naturligtvis öfverstens bourgogne, som är som ankans oljekruka och aldrig tar slut. Men baronen själf skyller på kriget.

Detta förfärliga krig har i grunden förstört hans nerver. Jag tror inte att han någonsin läst Thorild. Han sväivar alltså förmodligen i fullständig okunghet om hur detta vilda geni indelar smådarna i rytare, grinare och fånar och hur han låter fånen bland annat uttala sig om kriget. Krig är nyttigt, säger fånen, ty det är en åderlåtning. Baronen är inte någon fåne, och dock undrar jag om han inte från början i all hemlighet lutade en smula åt åderlåtningsteorien. Nu har han emellertid sedan mera än ett år tillbaka öfvergifvit den. Åderlåtningen har blifvit litet för grundlig.

Ett kort, om också blodigt krig — ett sådant som alla sakkunniga spåmän inaugurerat — kunde han vara med på. Slaktningen hade sin poesi. Slakteriet lukade enbart illa. Det föreföll baronen som han kunnat känna blodlukten, den färska, ständigt påspädda blodlukten ända hit upp i sitt eget land, sin egen stad, sin egen våning, sitt eget hjärta, och han blef sjuk af den, alla människor tycktes sjuka hur de än roade sig och drucko champagne och försökte låtsas om ingenting. Bland de gamla gossarna i Sällskapet var det tyst och tryckt. Man hade tröttnat på att diskutera för och emot och läste bara tidningsrubrikerna.

Baronen visste inte längre hvar han själf stod. Han var söndersliten i sitt innersta. Hufvudet och magen höllo med Tyskland — hufvudet därför att öfversten trumfat sin visdom i det och magen därför att det fanns en mycket nyttig ort som hette Wiesbaden och som baronen fått lära sig sätta värde på. Men det var en annan sak med hjärtat. Öfver hjärtat rådde hvarken öfversten eller doktorn, det var hans egen tillhörighet, såvida det inte händelsevis var Rosas eller Nellys, men det betydde i detta fall ingenting. I sina hjärterötter höll baronen alltjämt fast vid Frankrike. Att det var det gamla Frankrike, som låg i romanerna, och inte det nya, som låg i skyttegrafvarna, brydde han sig inte om att göra klart för sig. Det var nog för honom att det fanns eller funnits ett land, där luften var ljufvare och kvinnorna skönare än annorstädes och där hela tillvaron ägt den lätta bouquet, som nu tycktes för alltid utvädrad ur lifvet.

Hur stråft och ogästvänligt och plåtbeslaget allting hade blifvit! Det hade vuxit upp ett nytt släkte, vid hvars vaggas ingen gratie hållit vakt. Baronen kände inte stort till dagens män; de voro inte hans och han gick hälst ur vägen. I sin l'ancien régime-värld lefde han på en dröm, mellan gammalt porslin och gamla opassande böcker, små souvenirer och annan lämplig poesi. Kristin med hafregröten var hans svåraste offer åt prosan. Han kallade henne aldrig annat än "människan", därför att hon föreföll honom så hjärtlös, nödvändig och omänsklig och därför att hon dyrkade doktorn lika intensivt som hon hatade öfversten och hans bourgogne.

I rökfönstret vid Västra Trädgårdsgatan satt han

och såg ut öfver gamla Landtmäteribacken, där det yngsta släktet äkte kälke på vintrarna eller lekte Hindenburg och ryssarna. Han hörde härskriet midt i "Les liaisons dangereuses". Men nu var det sommar och frid i Kungsträdgården och solen gassade, och det var bara de stora hvita molnen som påminde om kruttrök. Baronen suckade. Hvart i Herrans namn skulle han ta vägen i år? Han kunde inte resa till Wiesbaden, och de svenska badorterna voro så ledsamma. Det fanns sådana där man bara dansade och sådana där man bara beredde sig för sin saliga hädanfärd. Intetdera slaget tilltalade baronen. Han var för gammal att dansa och för ung att dö. På midsommardagen fyllde han sextiotre år, och vid den åldern fordrade man ett särskildt klimat kring själen, något lätt och tempererat som godt gammalt rehniskt eller klar septemberluft, något med sol och stilla, frigjord, men inte förtorkad visdom i.

Baronen suckade och grubblade. Ändtligen beslöt han sig för en badort söderut i landet, med små anhaltsstationer på vägen. Kriget hade på något vis väckt hans fosterlandskänsla; han ansåg sig böra passa på tillfället att lära känna litet mera af Sverige än Västra Trädgårdsgatan, Hasselbacken och operalogen. Och en dag kom han så med katarr och galoscher till Gränna. Men päronen voro inte mogna och han fick en bil och fortsatte utmed Vättern. Det var underbart, det var nästan som att fara utmed Medelhafvet, baronen kände sig helt föryngrad och full af lifsglädje körde han in i en köping eller ett stationssamhälle, hvad det nu kunde vara, midt ibland bönder, kreatur och marknadstålt.

Han gick ut för att fraternisera med svenska folket. Man blir demokratisk på resor. Det var inte så vackert att se på, folket nämligen, och det luktade inte så godt, men bara det sätt hvarpå det lunchade vid dikeskanten mellan dammskyar och hästspillning ingaf baronen en känsla af trygghet, ifall det skulle gälla för oss en gång. Han betraktade skådespelet med blandad sympati och afundsjuka. På ett plank annonserade en cirkus Franconi om "vidunder, människoraser och djurassembléer". Baronen tyckte att han redan var midt upp i föreställningen.

Ett gulmåladt trähus vid torget bär i himmelsblå bokstäver inskriptionen "Hotell Royal". Baronen ansåg sig behöfva litet till lifs, ehuru folkets aptit i någon mån lagt kapson på hans egen. Han klef upp för en knarrande trätrappa och kom in i en sal med en arom af kaffe, bifstek, smorlädersstolar och härolja. Just som han inträdde satte en grammofon i med "Heil dir im Siegeskrantz"; rösten lät rostig som den gurglat sig med smånubb. Kriget! tänkte baronen och bleknade.

Han såg sig rådvill omkring.

Plötsligt reste sig en herre vid ett bord. Han var i bilkostym, fotsid linnerock, benskenor af läder, stora runda glas som uggleögon uppskjutna i pannan. Litet tvehågsen och stirrande närmade han sig baronen, men så lyste det upp i det köttiga, godmodiga ansiktet som en eldsvåda.

— Jo visst fan, det är ju Tipp. Själlva gamla Tipp. Hur i alla krigets dar har du hittat hit? Kommer diplomaten och bebländar sig med oss bönder? Nå välkommen, det var inte i går...

Baronen såg mycket olycklig ut. Han kände sina fingrar krossas i ett hårdt, svettigt grepp och en konjakssky blåste honom i ansiktet.

— Är det inte?...

— Jo, det är det. Det är Rupert. Jag l om inte

Forts. å sid. 102.

PORTRÄTT TILL SVENSKA DAGSKRÖNIKAN.

Foto. Runstedt, Stockholm

Konungen har i högtidlig audiens på Stockholms slott mottagit nyutnämnde argentinske ministern i Sverige doktor Ricardo Olivera, som därvid fick till konungen öfverlämna sina kreditivbref.

Den nye envoyén har sedan år 1906 beklädt ett flertal befattningar vid de argentinska legationerna i olika europeiska hufvudstäder sam' har därjämte under en tid af sex år varit general-sekreterare för argentinska republiken. Dessutom är han juris professor vid universitetet i Buenos Aires.

T. v.: ENVOYÉN RICARDO OLIVERA, det nya argentinska sändebudet vid Svenska Hofvet.

T. h.: DIREKTÖR JOSEF SACHS, chef för Nordiska Kompaniet, i dagarne utnämnd till Norsk generalkonsul. Text å sid 103.

Studio Falkengren, N K

C. TRANCHELL.

Afgående chef för Svenska Sockerfabriksaktiebolaget.

Foto. Lindhe, Trollhättan.

FRU A. ÅGREN,

en af de få öfverlevande som närvaro vid kanalinviqningen i Trollhättan 1844, och som vid den stora kanalinviqningen häromdagen blef föremål för en allmän uppmärksamhet och hyllning.

W. WESTRUP.

Nyttillträdande chef för Svenska Sockerfabriksaktiebolaget.

SVENSK KLUBB I TOKIO: 1. Legationssekr. frilh. E. Åkerhjelm. 2. Svenske v. konsuln i Yokohama. Gertz. 3. Herr Brusevitz. Text å sid 103.

H. 8 D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF. Kiloh: Bengt Sjöberg.
 "BÅGSPÄNNAREN", CHRISTIAN ERIKSSONS VACKRA ENGELBREKTSMONUMENT, i dagarne rest å Kornhamnstorg i Stockholm, en enkel och värdig erinran om svensk kraft att värna om sin frihet.

H. 8 D:s GÖTEBORGSFOTOGRAF.
 "CAROLUS X REX", den af Göteborgs stad till bevarande inlösta bastionen.

sitt aeroplan svårt skadadt. Från 500 meters höjd sökte han med glidflykt nå marken, men öfverfölls af en kastvind och störtade ned, i fallet ådragande sig skador, som medförde en ögonblicklig död. Kapten Boelcke var vid sitt fränfalle endast 25 år.

Bisätningen försiggick den 1 nov. med stor högtidlighet och under utvecklande af den största militärprakt i katedralen i Cambay. Bland mängden af närvarande högre officerare märktes kronprins Rupprecht af Bayern.

Vidstående bild:
 STOCKHOLMS LUFTFÖRSVAR ÖFVERLÄMNAR, TILL KONUNGEN GÄFVOBREF Å FRIVILLIGT INSAMLADE 700.000 KRONOR. Kommitterade, efter audiensen: fr. h.: Bankdirektör Frisk öfverståthållaren Ramstedt, d:r Östberg, f. d. landshöfding Nordström och direktör Virgin. — Foto. Modin, Sthlm.

Bastionen Carolus X Rex vid Otterhällan i Göteborg, hvilken vid det år 1807 fattade beslutet om rasering af stadens fästningsverk undantogs från förstörelsen, har i dagarne öfverlätit till staden för framtida bevarande. Bastionen, hvilken ligger bakom Rosenlundskanalen, anlades liksom de öfriga till stadens fästningsverk hörande nu raserade bastionerna Carolus Gustavus Rex och Christina Regina af den geniale fästningsbyggaren Erik Dahlberg. Anläggningen, hvilken påbörjades år 1687 var i hufvudsak färdig år 1703.

H. 8. D:s NOVELLPRISTÄFLAN.

Vi fästa den allmänna uppmärksamheten på den af H. 8 D. utlysta stora Novellpriställingen, kungjord i n:r 5 tillika med alla i samband därmed ständige besämmelser. — För täfingen, hvilken står öppen för vårt lands **alla författare** (däri inbegripne amatörer) hafva utlästs:

2,000 kr. i pris	
däraf 1:sta priset	Kr. 500:—
2:dra "	350:—
3:dje "	250:—
4:de "	150:—
5—8 prisen å Kr. 75 =	300:—
9—17 " å " 50 =	450:—

Kr. 2,000:—

Samtliga dessa pris utbetalas till fastställda belopp, utan ytterligare uppdelning, **samt i kontanta penningar.**

Täffingstiden utgår den 15 nästinstundande januari.

Till bild å sid. 108.

Den tyske flygarhjälfen kapten Boelcke, känd som den tyska arméns förnämsta kampflygare med 40 nedskjutna fiendliga aeroplan på sin meritlista, råkade nyligen under en eskaderstrid mot engelska flygare kollidera med en annan tysk flygare och fick därvid

Forts. fr. sid. 99.

längre än till Karlberg, som du minns, och nu är jag bonde. Det har jag varit i tjugo år. Om man inte lever för kriget, så kan man leva på det, ho ho... Men nu släpper jag dig inte. Jag har en gård här inom räckhåll och så har jag en hustru, som kommit på sladden, och det ena med det andra, ja ingendera skäms för sig om jag får säga det själf. Stanna det där förbannade åbäket!

Han gjorde en gest åt grammfonen som tystnade med ett ilsket surr, som en operasångare vid dåligt humör.

När baronen satt i bilen vid sidan af sin återförvärfvade bekantskap, som han så småningom lyckats dechifrera under årens fettlager, var han inte fullt säker på hur äfventyret skulle aflöpa. Han kände sig öfverrumplad och utan kraft till motstånd. Han var ett kolly, och detta kolly kastades af och an i skjutsen vid alla vägkrökar och förnade opphörligt emot något tjockt, mjukt, flåsande som skrattade och pratade i ett och lade en tung arm om hans skuldror. Björkdungar och sädesfält vittade förbi; en fårscock störtade i diket som en splittrad bataljon, och baronen tänkte återigen på kriget. Det susade i öronen. Det var spännande som en stormning. Baronen var inte längre ett tarligt byte. Han var en segerherre som flög fram mot triumfen.

Nu bar det löst på en lång mur af häckar, täta som palissader, midt igenom för man, en gårdsplan öppnade sig och man höll framför en trappa i ett moln af damm. Baronen stod och tuggade grus; ögonen svedo och runno. Han kände sig en smula knäsvag och gjorde en allt för stel bugning inför en lång, charmant dam som skymtade öfverst på trappan.

Rupert presenterade.

— Baron Teobald Kurtz. Min hustru. Det är Tipp, kära Helga, Tipp som jag så ofta talat om... Jag har fiskat upp honom på marknaden. Han har sänkt sig ner till folket på gamla dar. Inte sannt, vi ha talat om honom litet emellanåt...

— Jo, sade fru Helga med ett älskvärdt småleende som gaf den lilla lögnen all behöflig trovärdighet. Välkommen.

Baronen böjde sig öfver en mjuk och välformad hand, full med ringar som sågo mycket nya ut. Kriget! för det igenom hans huvud. Om man inte lever för kriget, så kan man leva på det... Han mindes mannens ord nyss.

Högt sade han:

— Jag skyller på Rupert att jag kommer så här sans facon. Det hjälper inte att protestera i dessa tider. Diplomaten får böja sig för den råa styrkan. För skönheten och älskvärdheten har den gjort det länge...

Han läste upp sin läxa hastigt och utan något nöje. Han var trött — den trötthet han alltid kände när toaletten var derangerad och magen i olag. Men så mycket observerade han i alla fall att det var en ståtlig fru hans vän lagt sig till med, litet för tydlig kanske i sin skönhet, litet för vulgär med det yppiga, blanka ansiktet på en hvit och svarfvad hals i en lätt urringning, litet för svajande i rörelserna. Mais enfin, man fick vara belåten. Och det gick för resten betydligt lättare efter middagen, som var lyckad och lagom, med hyggligt vin, bättre än baronen väntat sig. När han satt vid kaffet och cigarren på en balkong med utsikt öfver eftermiddagsförgyllda träd, hade han för längesedan försonat sig med sitt äfventyr. Han betraktade sin värd med sympati och sin värdinna med litet mera. Och det kostade honom ingen synnerlig möda att mottaga en gästvänskap,

som bjöds så hjärtligt och aktningfullt på en gång. Han hade en bestämd känsla af att förläna huset en viss glans, och den gamla kavaljeren vaknade i honom.

Han fick goda tillfällen att öfva upp den. Han hade bestämt sig för att stanna ett par dar; efter en vecka gick han ännu omkring och inspekterade sin ungdomsväns ägor och hans älskvärda fru. Hon vann i baronens tycke. Det var svårt att gissa hur gammal hon kunde vara. Hon var i den åldern när en kvinna kan vara ung på morgonen och gammal på kvällen eller tvärtom.

— I dag är Helga tjugo år, sade baronen och kysste hennes hand med alla ringarne.

— Tipp är rar, men Tipp narras...

Hon log med hela den hvita tandraden. Rupert hade gjort af med titlarna för deras räkning. Han var förtjust öfver sin gäst, som underhöll Helga som en romanfigur, precis som hon önskade bli underhållen och som han själf inte hade tid och inte heller förmåga till.

Han var ute och gjorde affärer. I spannmål och hästar och Gud vet allt hvad. Helga och Tipp regerade ensamma på den stora, soliga, sommarstilla gården och förgyllde sitt lata paradiset med artig flirt. I grunden var hon nu rätt utled på sin gäst, som tycktes ha glömt allt hvad tågtidtabeller heter. Men baronen kände sitt gamla hjärta grönska igen som Arons staf, och en dag när Helga stod vid duflaget, med en flaxande svärm rundt omkring sig och på arm och axlar, blef hon för Tippets fantasi till Cyperns egen gudinna, skön och åtråvärdig och outgrundlig.

Och med någon möda böjde han knä inför synen. Hon skakade af sig dufvorna och hjälpte upp honom, och baronen kysste henne i armvecket där armen glidit undan. Utan ett ord gick hon sin väg. Tipp stod kvar på darrande ben. Han var en gammal syndare och han måste resa. I morgon dag måste han ge sig i väg. Tänk om Rupert fick reda på det här; det skulle bli en skön historia. Ty naturligtvis var han inte Helga likgiltig, han Tipp nämligen, och han skrufvade till mustaschen...

Hon lät ursäktas sig till kvällen. Hon kände sig litet opasslig. Baronen var otröstlig; han beskref långa cirklar under hennes fönster, men inte en skymt fick han se af gudinnan, och han stängde in sig på sitt rum och plockade fram reseffektterna. Sittande på en kappsäck grubblade han öfver lifvet, medan svalornas skrik skuro genom kvällsluften och solen hissade ner sin röda ampel. En sista bris lyfte gardinen som en brudslöja. Kornknarren började någonstans i åkern. Allt var vemod och lycka och baronens hjärta var fullt.

Det dunkade och krånglade i bröstet på honom. Han kunde inte gå till sängs. Han måste ta en promenad först för att lugna sig, och med tysta, försiktiga steg som det gällt att inte väcka prinsessan i det sofvande slottet gick han ner i trädgården. Diset och skymningen beslöjade allt. En lukt af mylla och grönt, af däfven jord och tung växtlighet stack baronen i näsan. Han stannade framför spegelkulan och såg ett suddigt och mörknadt, vanskapligt ansikte med fenomenalt utdragen näsa, som ett fågelnäbb stirra sig till mötes.

— Helga, hviskade han.

Plötsligt i den stora slättstynaden hörde han suset af en bil som närmade sig. Och Rupert som väntades hem först i morgon! Han kunde inte träffa honom i kväll. Inte nu med detsamma. Nerhukad som en tjuv kröp baronen in under jasmindhäcken och satte sig på en bänk.

Forts. å sid. 110.

SVENSKA KAMERAGLIMTAR FOR DAGEN.

Till norsk generalkonsul i Stockholm efter generalkonsul Olof Söderberg, hvilken övertagit ledningen af Stora Kopparbergs Bergslags aktiebolag, har i norsk statsråd den 27 okt. utnämmts direktör Josef Sachs i Stockholm, sedan år 1902 verkställande direktör i a.-b. Nordiska kompaniet efter att dessförrinnan sedan år 1893 hafva innehaft firman Joseph Leja.

*

En Svensk klubb i Japan har för någon tid sedan bildats. Konstituerandet ägde rum vid älskedsmiddagen för svenske legationssekreteraren i Tokio frih. E. Akerhjelm, som förflyttats till Washington, hvarvid de 12 andra närvarande svenskarne blevo klubbens första medlemmar. Några af sällskapet äro som synes iklädda hvita jackor, ett plagg, som i Japan är mycket vanligt och fullt comme il faut vid högtidsmåltider.

Kortet och upplysningarna ha lämnats af Malmöfirman B. Dieden & c:os ombud i Japan, hr M. Hägglund som i dagar-

SVENSKA TEATERFÖRBUNDETS NATTCABARET I BERNIS SALONGER. Fröken Jenny Husselqvist och herr Sven Tropp vid K Teaterns balettkår.

ne gästar Sverige. Hr H. omtalar att svenskarne i Japan åtnjuta ett mycket högt anseende och ha lyckats drifva upp importen från Sverige i betydande grad. Sverige intager på detta område en af de allra främsta platserna.

*

Den svensk-amerikanska idrottsturnén nådde den 28 okt. Malmö, där stora täflingar nämnda och påföljande dag ägde rum. På grund af de närmast föregående dagarnes starka nederbörd befunno sig banorna i dåligt skick, hvilket menligt inverkade på resultatet. Inga norrmän och endast ett fåtal danskar hade infunnit sig till täflingarne. Båda dagarne blevo i stort sedt amerikannerne. Svenskarne hemförde dock genom R. Öhman I. K. Göta Stockholm, K. Kullerstranp, I. F. K. Stockholm, och A. Bolin, I. F. K. Stockholm fyra första pris. Danskarne eröfrade genom W. Jenzen, Köpenhamn, ett första pris.

H. B. D:S Prenumeranter i Stockholm behagade vid prenumeration hänvända sig till Bokhandeln eller till Hvar 8 Dags distribution. Appelbergsgatan 58 B, då tidningen fritt hembäres. Rikst. 8573 Allm. tel. 20968

Fot. Ohm. Malmö.

FRÅN IDROTTSTÄFLINGARNA I MALMÖ 28-29 OKT. 1. Bol'n slår änyo Meredith i 800-meter-löpning. 2. Amerikanska laget erhåller sitt pris i stafettlöpning genom amerik. konsuln. 3. I millöpningen inkommo till målet Öhman, Lagerman, Nielsen och Petersen i nu nämnd ordning och i öfverrenstämmelse med bilden.

Klodd: Kem. A.-B. Hengt Sjövarvarre, Skåm-Ödg.

TILL DE KUNGLIGA BEMÄRKELSE DAGARNA.

KRONPRINSESSAN MARCARETA MED SINA TRE ÄLDSTA BARN. Med anledning af prins Carl Johans födelse den 31 okt. Foto. Jæger 1910.

ÄNKEDROTNING LOVISA AF DANMARK SÅSOM PRINSESSA, JÄMTE SIN BRODER, CARL OSCAR, Carl XV:s ende son f. 1852. + 1854. — En mera ovanlig litografi: med anledning af 65-årsdagen den 31 okt. — Se nr 5.

KRONPRINSEN OCH PRINS EUGEN vid aftäckningen af Christian Erikssons Engelbrektsmonument "Bågspännaren" å Kornhamnstorg. Professor Leche talar.

Nederst: DET NYA MONUMENTET EFTER AFTÄCKNINGEN.

nären prydd med historiska reliefer. Aftäckningen förrättades i närvaro af kronprinsen och prins Eugen, inbjudna stadsfullmäktige, konstnärer och konst-älskare. Det är Föreningen för Stockholms prydande med konstverk, som rest monumentet. Aftäckningsakten inleddes med att professor Leche gaf en kort historik öfver föreningens tillkomst och verksamhet, däri påpekande det kraftiga stöd föreningen erhållit af Eva Bonniers konstnämnd, som bidragit med 26.000 kr. för möjlighörandet af monumentets resande. I några ord om svenskt mod och svensk kraft bjöd kronprinsen så täcket falla, hvarpå professor Leche öfverlämnade statyn till Stockholms stad.

¶ Kronprinsessan Margareta nedkom lyckligen den 31 oktober med en son. Samtidigt med den härom utfärdade officiella bulletinen meddelades, att den nyfödde prinsen fått namnen Carl Johan Artbur, här- tigt af Dalarne, och skall kallas Carl Johan. På mid- dagen hölls tacksägelsegudstjänst i Slottskapellet.

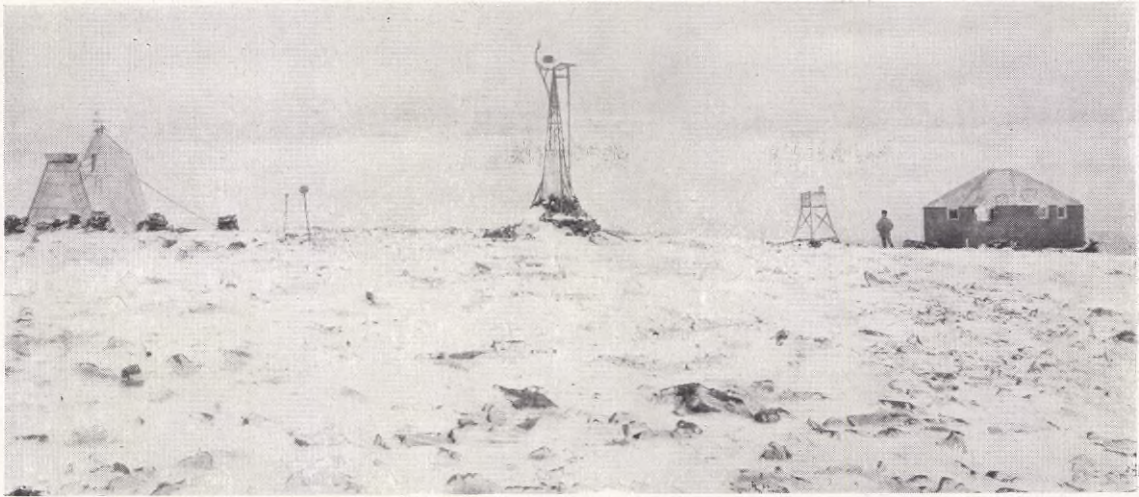
Söndagen den 29 okt. aftäcktes i Stockholm ett nytt offentligt konstverk, Bågspännaren, Christian Erikssons bekanta monument öfver Engelbrekt. Det är rest på Kornhamnstorg på en hög sockel, af konst-

R. & D. STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Kiloh: Drögt Sjöströmspar-

PÅRTETJÄKKO OBSERVATORIUM.

PÅRTETJÄKKOS OBSERVATORIUM.

T. h. Hyddan, t. v. det torn på hvilket vindmätning:apparaterna äro uppsatta

1904. Rimgi Skörsberg

Den högst belägna människoboning i Sverige och antagligen norr om Polcirkeln är det meteorologiska observatorium, som af professor A. Hamberg uppförts på en plåtå bland Pårtejtjållen. Bostaden, som äfven inrymmer de flesta apparater, som höra till observatoriet, ligger 1,850 m. ö. h. och är byggd af plåt. Till plåtå kan man komma endast från söder. At väster och norr stupar berget brant 3 å 400 m. ned mot den väldiga Pårteglaciären, i väster höjer sig Pårtejtjåkkos högsta topp omkring 200 m. öfver plåtå. Denna spets stupar äfven i väldiga, otillgängliga branter i norr mot glaciären, i väster mot

MORÅN OCH FARLIG SPRICKA PÅ GLACIÄREN.
Mag. Johansson konstaterar ett 40 meters djup.

en djup dal. Närmast bebyggda plats är Kvikkjokk, "Lapplandsparadis", som ligger mellan 3 och 4 mil söderut vid Kama och Tarrajokks utflöde i Saggatjaure.

Vid observatoriet utföra två personer observationer såväl vinter som sommar dag och natt hvarje timma. Tillvaron för dessa båda blir naturligtvis synnerligen enslig. Emellertid erhålla de i vanliga fall, då vädret så tillåter, genom en lapp, Lars Nilsson Tuorto, hvilken tjänstgör som handtlångare, hvarje vecka meddelanden från yttervärlden. Dagarne för handtlångarens ankomst med tidningar och bref blifva högtider, men en vistelse i denna arktiska ödemark är ingalunda så afskräckande, som många antaga. Från observatoriet har man under klara dagar den mest hänförande utsikt. Sulitälma, Sarjektjåkk, Taerahaire och flera andra bekanta fjäll synas. Om sommaren resa de sig dystert mörka med snöhöjlja hjässor och erbjuda en mindre enförmig anblick än under vintern, då hela landskapet glänser hvitt, men sikten är då i gengäld så mycket

EFTER EN SNÖSTORM: Bakom t. h. synes Pårtejtjåkkos högsta punkt, 2050 m. ö. h.

VID DEN HÖGSTA PUNKTENS FOT.

Mag. Johansson

FÖR H. 8 D: S ANNONSSÖRER.-

bättre och dag-
rarna af under-
bar skönhet. När
norrskenen sän-
da sina röda och
gröna strålar öf-
ver himlahalv-
vet och månen
samtidigt bely-
ser de snöhöljda
fjällen, lär man
sig sannerligen
uppskatta en-
samheten i öde-
marken, och det
är icke med
längtan till män-
niskorna, som
man då skidar
fram öfver snö-
vidderna.

MAG. JOHANSSON — P. RTETJ KKOS D:R
HAGDAHL

Särskildt un-

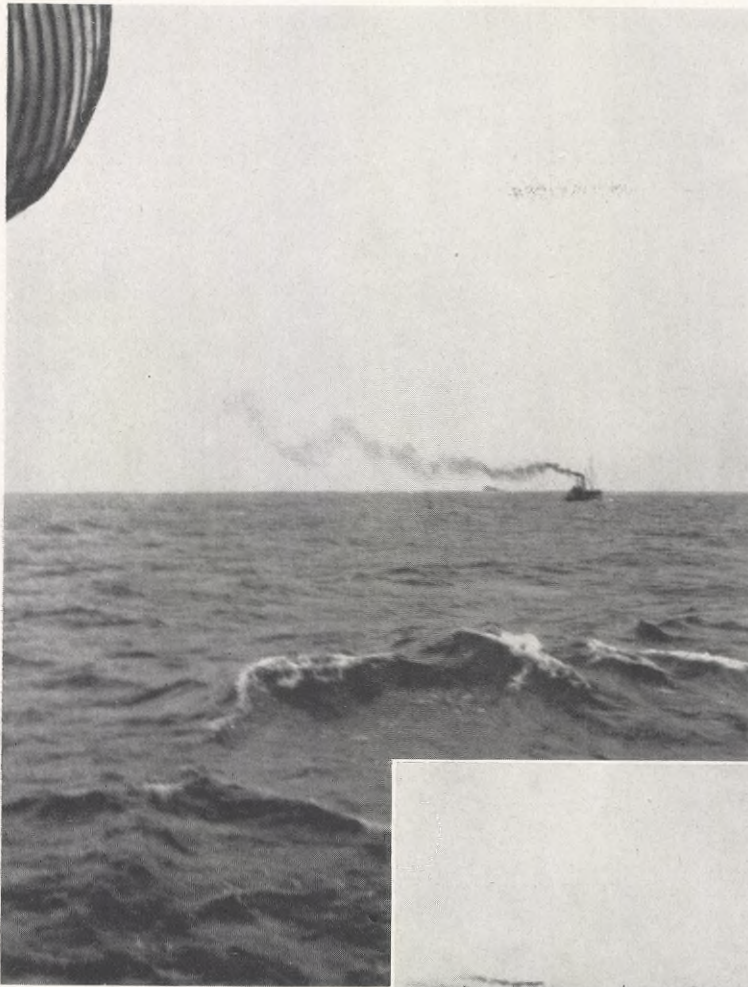
der hösten ligger ofta ett ofantligt dimhaf nedom fjällen. Endast de högsta spetsarne skjuta upp därur och mot dem brytes dimman i väldiga bränningar, som likna hafvets vid Västkusten men äro spökligt tysta. Sakta höjer sig kanske dimmorna och omsvepa i ett slag fjällens högsta jättar. Stormen brusar och ovädret är i full gång. Då afsätter sig ur dimman s. k. dimfrost i kolossala mängder öfver alla föremål. Mot vindens riktning växer den stundom meterlång. Vid sådana tillfällen, hvilka äro rätt vanliga, är det för enadt med ganska stora svårigheter att sköta alla apparater. En del sättas ur funktion och måste ersättas med mera provisoriska anord-

ningar. Alla observationer måste då utföras inifrån hyddan. Detta är de mest ensamma tider, men de utfyllas af studier, ej minst öfver matlagningens mysterier, hvars dunkel man söker skingra. Härmed lyckades i hög grad fil. mag. A.

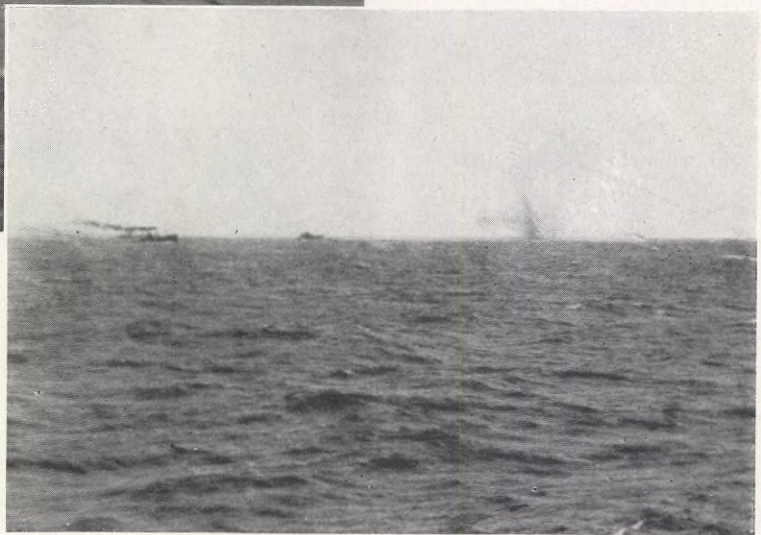
UTSIKT ÅT VESTER FR N TOPPEN.

EN NORDSJÖKATASTROF GENOM SVENSK KAMERA.

Amatörfotografier.

Från den svenske ångare, hvars ena fbat delvis synes öfverst t. v. å foton iaktogs en ångare i sjunkande tillstånd, synlig å horisontlinjen midt under röken från den till hjälp ditilande bogserångaren. — Endast några ögonblick därefter, och innan den hann assistera, stötte bogserångaren på en mina — se nedre foton — och gick under. — Räddningshjälp bragtes från andra tillskyndande bogserångare.

Johansson, hvilken småningom utbildade sig till mästerkock tack vare vetenskapligt systematiska matlagningmetoder.

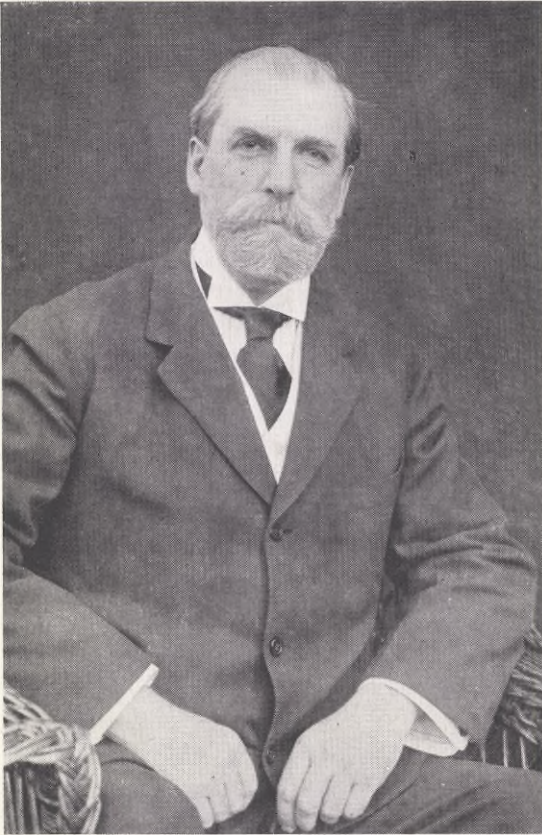
Man tror i allmänhet, att det är så oerhördt kallt uppe på fjälltopparne under vintern. Nog är det ganska kallt, men kölden där uppe är ej så stark som i dalarne. I Kvikkjokk noteras ofta temperaturen under -35° . Vid observatoriet har temperaturen under två år ej sjunkit under -30° . Det är ej kölden utan stormarne och dimmorna, som äro relativt svåra att uthärda. Vanan gör dock att man öfvervinner dessa svårigheter ganska lätt och vistelsen i den högtidliga, stränga ödemarken i fullkomlig ensamhet är bland det angenämaste en människa kan upplefva. Pröfva och döm! H. K.

på fältlasaretten omedelbart bakom fronten. Då den vidare ej erfordrar några maskiner, kan den anlitas af hvarje bagare.

En annan uppfinning, som nyligen gjorts på samma institut, gäller hästkastanjernas användning: genom en särskild behandling borttages den bittra smaken, så att kastanjen blir lämplig ej allenast som boskapsfoder, utan äfven som mänsklig föda. Ganska stora kvantiteter (till och med 15%) kunna nämligen blandas med mjölet vid brödbakning. D:r A. G.

Hrr Fotografier uppmanas att vid insändande af fotografier till HVAR 8 DAG tillse, att firmanamn finnes anbragt på fotografiets baksida. Endast då angifves firmanamnet.

PRESIDENTKANDIDAT. — TYSKA HJÄLTAR.

CHARLES EVANS HUGHES, Amerikas republikanska partis kandidat vid presidentvalet den 7 nov. Text å sid. 112.

04. varit ministerpresident. Dessförinnan var han 1897—98 handelsminister samt förestod under någon tid inrikesministeriet. — D:r v. K. som från år 1904 varit medlem af herrehuset har sedan krigsutbrottet stått i spetsen för det österrikisk-ungerska finansdepartementet.

Efter porträtt. D:r ERNEST VON KOERBER, den nye österrikiske ministerpresidenten.

T. v.: KAPTEN BOELCKE, den unge tyske flygvrhjälten som nyligen omkom efter att ha nedskjutit sin 40:de fjentliga flygmaskin. Text å sid 101.
T. h.: KOMMENDÖR MICHELSEN, ledare af det oförvägna torpedstyrke-anfallet i Engelska kanalen d. 27 okt

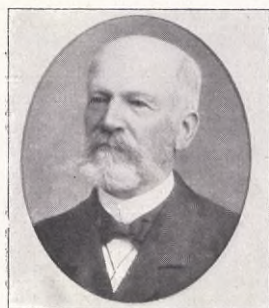

Bildandet af den nye österrikiska ministären har, enligt ingångna meddelanden, övertagits af österrikisk-ungerske finansministern d:r von Koerber, som omedelbart efter mordet på ministerpresidenten greve Stürgkh rändes som dennes efterträdare. — D:r von Koerber, som är född 1850, har redan förut, åren 1900—

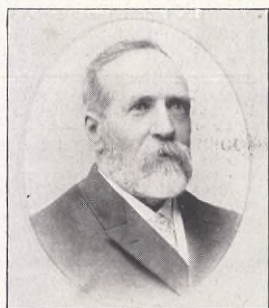

SPANSKA KONUNGFAMILJEN I EN NYTAGEN GRUPPBILD. I midten änkedrottningen-modern, Marie-Christine, bakom henne konungen och drottningen samt deras barn.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

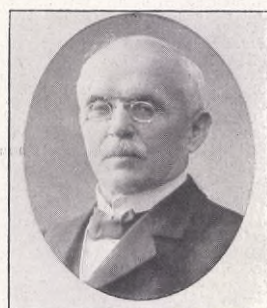
O. D. SCHENFELT.
F. d. Öfverstelöjnant. — Växiö.
85 år 29 Okt.*

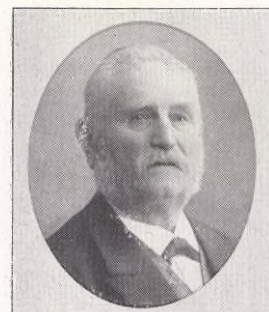
C. L. TENGSTEDT.
F. d. Tullförvaltare. — Göteborg.
80 år 9 Nov*

H. A. W. SANDSTRÖM.
Tullförvaltare — Sundsvall.
65 år 5 Nov.*

C. CARLBERG.
Postmästare. — Falun.
65 år 10 Nov*

L. J. CARLSSON.
Inspektör. F d Flottchef. Kom-
man. — Moellevn. 80 år 27 Okt.*

S. A. LILJA.
Landssekreterare. — Växiö.
55 år 4 Nov*

A. R. ROSENOWIST.
Godsegare. — Sandsjö.
50 år 31 Okt.*

C. STÖLTEN.
Grosshandlande. — Malmö.
50 år 3 Nov.

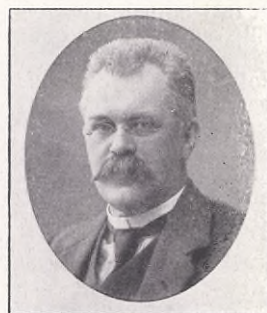
O. M. RAMSTRÖM.
Professor. — Upsala.
55 år 10 Nov.*

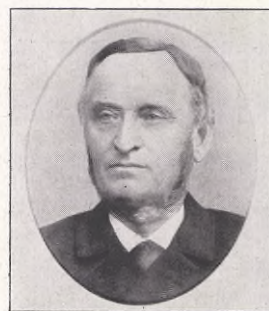
F. H. SVENSON.
Professor. — Upsala.
50 år 14 Nov.*

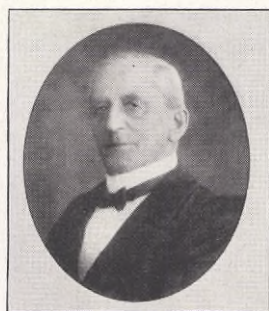
H. C. JACOBÆUS
Nyutn. Professor i medicin v.
Karol. Inst.*

A. B. AURELIUS.
Förste Prov.-läkare. — Halm-
stad. 50 år 29 Okt.*

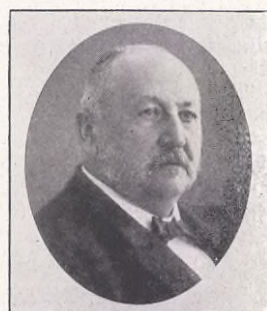
P. TRUEDSSON †.
Landtbrukare. — Broby.
F. 32. † 23 Okt.*

C. W. PONTÉN †.
F. d. Kronolänsmän. — Ränne.
F. 36. † 10 Okt.*

J. C. BRATT †.
Öfverste — Stockholm.
F. 38. † 30 Okt.*

G. D. KENNEDY †.
F. d. Disponent — Göteborg.
F. 50. † 31 Okt.*

* Data å nästa sida.

(TILLHÖR VECKANS PORTRÄTTGALLERI.)

OSCAR SCHENFELT. U-löjtn. v. Kronob. reg. 51, öfv.-löjtn. i armén 89, afsk. 96. Led. af stadsfullm. i Växjö 73, v. ordf. 99, ordf. 07; ordf. i drätselkamm. 83—07. På sin tid mångårig led. af landstinget.

CARL TENGSTEDT. Stud.-ex. 55, kam.-ex. 56, intr. i Tullv. 57, tullförr. i Luleå 70—75, i Göteborg 93—07.

HJALMAR SANDSTRÖM. Stud.-ex. 71, tullinsp. i Furusund 84, poststat.-förestånd, der 87—91, tullförr. i Lidköping 91, i Simrishamn 96, i Jönköping 01, i Sundsvall sedan 02. På sin tid stadsfullm. m. m. i Simrishamn.

CARL CARLBERG. Intr. v. Postv. 99, kontr. o. afd.-förestånd. v. Centr.-postik. i Stockholm 81; 89 ff. o. 05, ordf. postmäst. i Falun.

STEN LILJA. Stud.-ex. 81, hoft.-ex. 87, landssekr. i Norrb. län 06, i Kronob. län 13. På sin tid stadsfullmäktig samt led. af styr. i Norrlandsbanken i Luleå.

AXEL ROSENQWIST. Framstående jordbrukare, eger egend. Bjädersjö säteri, Myresjö o. Sandsjö i Jönk. län. Dir. i Smål. ensk. banks afd.-kontor i Sandsjö. Inneh. ett flertal kommunala förtroendeuppdrag. Landstingsman sedan 06. Led. af Riksd. A. K. 13; bevistat tre riksdagar.

MARTIN RAMSTRÖM. Stud.-ex. 80, fil. kand. 85, med. lic. 01, med. dr. 05, docent i anatomi v. Lunds univ. s. å. e. o professor i anatomi v. Uppsala univ. 06, professor der sedan 09. Läkare v. Djursåtra brunns 02—06, ordf. i styr. i kuranst. Sans Souci sedan 14; led. af dir. i Uppsala hosp. o. asyl. 16. Vetenskapl. förr.

FREY SVENSON. Stud.-ex. 86, med. lic. 97, med. dr. 03. Tj.-gj. fr. 96 ss. aman. eller bitr. läk. v. olika hospital; öfverläkare v. Uppsala hosp. o. asyl samt professor i psykiatri v. Uppsala univ. sedan 04. Led. af Medicin-styr. vetenskapl råd sedan 13. Utg. ett stort antal vetenskapl. o. populära skr. o. arbeten. I dagarne utk. den första Frödingsboken af honom: "Gustaf Frödings Diktning. Bidrag till dess psykologi."

Vän af den svenska idrotten o. synnerligen intresserad o. verksam t. dess irämjande. Ordf. i Akad. idrottsförb., v. ordf. i Sv. fotbollförb.

BARONENS RESA.

Forts. fr. sid. 102.

Men bilen körde inte upp på gården. Den tycktes stanna på landsvägen en bit ifrån huset, och rätt som det var tutade den tre gånger, mycket kort och diskret. Baronerna hörde ett fönster slås upp alldeles ofvanför sitt huvud; strax därpå kom någon nedför stora trädgårdsgången. Stegen mötte andra steg, längre och tyngre, från motsatta hållet.

Två skuggor slogs ihop alldeles utanför hans gömställe. Han skakades af skrämsel och kyla; men hjärtat trummade mot rebenen. Han hade känt igen Helga, och nu hörde han hennes röst — en ny röst, men dock hennes, het och öm. Och så kom en lång kyss. Så skiljdes skuggorna åt och började promenera arm i arm. Det blänkte till i en knapprad och en sporre klirrade.

Baronen kom ihåg scenen vid duflaget. Nu sofvo alla dufvorna. Men Venus vakade och hon var inte längre opasslig, när Mars kallade — utan knäfall...

Gamla Tipp kände sig bedragen på det bästa inom sig. Men det var alltid en tröst att det fanns en bedragen till och att den stackars Rupert alltså inte bara förtjänade på kriget. Krigsguden hämnades också, i en löjtnants skepnad.

Nästa morgon satt Teobald Kurtz på tåget igen. Men det gick inte söderut till badorten. Det ångade tillbaka till Stockholm med en gammal sjuk och illa medfaren baron, som för några veckor sedan skulle ut för att lära känna sitt land och slippa tänka på kriget. Nu längtade han bara efter sitt rökthörn vid Västra Trädgårdsgatan och efter doktors och Kristins ovelt. Han visste att detta ovelt ändå var det enda här i världen som ville honom riktigt väl. Öfverstens bourgogne misstrodde han däremot.

Och samma kväll, just som Jakob slog sju, ringde baronen på hos sig själf. Och där stod Kristin och störrade på honom som på ett spöke och ville knappt släppa in sin herre i sitt l'ancien régime igen. Men så kom han äntligen öfver tröskeln — och resten är, som Kipling säger, en annan historia.

VÄRLDSKRIGET.

På västfronten inträffade under veckan 29 okt. —5 nov. krigshändelser af intresse både vid *Somme* och *Verdun*. Den franska offensiven vid *Douaumont* fortsattes och kröntes under veckans lopp med några nya framgångar. Den 29 rapporterade fransmännen, att de tagit ett stenbrott nordost om

CHRISTIAN JACOBÆUS. F. 73, stud. 97, med. lic. 05, med. dr. 06, doc. i medicin v. Karol. Inst. 08, öfverläk. v. Maria sjukh. 13—16; i dagarne utn. t. prof. i medicin v. Karol. Inst.

BERNHARD AURELIUS. Stud.-ex. 85, med. lic. 98, efter tj.-gör. ss bitr. prov-läk. i Umeå distr. förste prov-läkare i Västerb. län 11, transp. t. Hall. län 14

PER TRUEDSSON †. Egnade sig åt landtbr. o. egde på sin tid egend. Haganäs i Krist. län. Initiativtag. t. bild. af Ö. Göinge här. landtmannafören. o. mångårig ordf. Led. af Riksd. A. K. 85—96.

JOHN BRATT †. U-löjtn. v. Göta art. reg. 58, utex. fr. h. art. lärov. å Marieberg 01, fr. Falu bergsskola 66; kontr. off. v. Finspång m. fl. 66—73, art.-befälh. o. tygm. å Karlsborg 90, öfv.-löjtn. i armén, fälttygm. o. chef i arméförvalt. art. dep. mil. byrå 92, öfv.-löjtn. o. tf. chef i Andra Sv. art. reg. 93, öfverste o. chef der 94, afsk. o. öfverste i armén 01. Led. af Krigsvet. akad. 81, föredrag. i art.-vet. 84—85, andre styresman der 01, senare dess sekr. Led. af Riksd. A. K. 88—93, led. af tillf. utsk. 91, sersk. utsk. 92. På sin tid led. af styr. i Bank a-b. S. Sveriges afd.-kontor i Stockholm, samt af dir. i Sofiahemmet.

DOUGLAS KENNEDY †. Stud.-ex. 70, disp. i Gamla Varfvet skeppsbyggeri och varisörrelse 71; aig. då varifvet för omkr. 15 år sedan för-sälldes t. Göteborgs stad. Led. af Göteborgs stadsfullm. 87—98, led. af ett stort antal komm.-styrelser; ordf. i styr. i Göteborgs sjömannasällskaps stift. o. Göteborgs sjökapt.-fören. t. hvilka han gjort flera donat. Ordf. i styr. i a-b. Göteborgs hand. bank, led. af styr. i Lindholmens verkst. a-b. Ordf. i styr. i rederi a-b. Transatlantic, i hvilket betydande företags tillkomst han var synnerligen verksam. V. ordf. i dir. i allm. pens. o. änkekassan. Har trikostigt understödt unga män som velat utbildta sig i sjömansyrket, med anledn. hvaraf ett skolskepp i Göteborg benämndts e. honom.

Douaumont. *Vaux-fortet utrymdes frivilligt af tyskarne* natten till den 2 nov., sedan viktiga delar af fortet dessförrinnan sprängts.

Vid *Somme* började veckan med skarpa strider mellan engelsmän och tyskar på linjen Guedecourt — Les Boeufs. Öster om sistnämnda plats vunno fransk-engelska trupper terräng. Tyskarne gjorde samtidigt ett anfall framför Péronne, hvarvid de återtogo gården *Maisonette* och några skyttegrafvar vid *Biaches*; 400 fransmän tillfångatogs. Ogynnsamt väder hämmade operationerna under hela veckan. Fransmännen rapporterade emellertid fortsatta framsteg mellan Les Boeufs och Saille — Saillisel. Tyskarne meddelade samtidigt, den 2 d:s, att de trängt in i norra delen af byn Saille. De delar, som här tagits, måste tyskarne åter utlämna den 3. Samma dag gingo de allierade till nytt anfall öster om *Eaucourt* och *Guedecourt*.

Östfronten erbjöd i det hela taget ringa intresse. Här hade de förbundna en framgång längst i söder, i det de eröfrade ryska ställningar på 4 km. bredd vid *Dorna Vatra*; lyckosamma strider rapporterades också af tyskar och turkar vid *Narajovka* och trakten söder därom och slutligen hade Linsingens trupper vid *Stochod* framgångar på vänstra flodstranden, därvid enligt rapporten den 2 d:s 1,500 ryssar gjordes till fångar.

Från rumäniska fronterna kommo inga underrettelser om stora vapenskiten. Sydost om *Rothenturmpasset* eröfrade Falkenhayns trupper flera rumäniska höjdställningar; däremot nödgades de retirera sydväst om *Szurdukpasset*, de sista dagarne i oktober. Vid *Predeal* nära Siebenbürgens gräns förlorade rumänerna ytterligare några ställningar, som de förgäfvades sökte återtaga.

I *Dobrudscha* fortsatte Mackensen att tränga ryssar och rumäner baklänges; här försvåras emellertid operationerna af dåliga förbindelser.

I *Macedonien* eröfrade fransmännen byn Ordilovo och serberna fortsatte sina ursinniga anfall vid Cerna. På vänstra Strumastranden hade engelsmännen den 1 nov. en lokal framgång mot bulgarerna och togo 300 fångar. Byn Attitz togs med storm den 3.

Italienerne gingo 1 nov. till offensiven på Isonzofronten riktande sina ansträngningar dels mot *Wipachdalen*, dels mot *Karstplatån*. På platåns norra del eröfrade de den 2 nov. en österrikkisk position.

Af politiska företeelser under veckan har oppositionen i Tyskland mot militärdiktaturen varit föremål för uppmärksamhet.

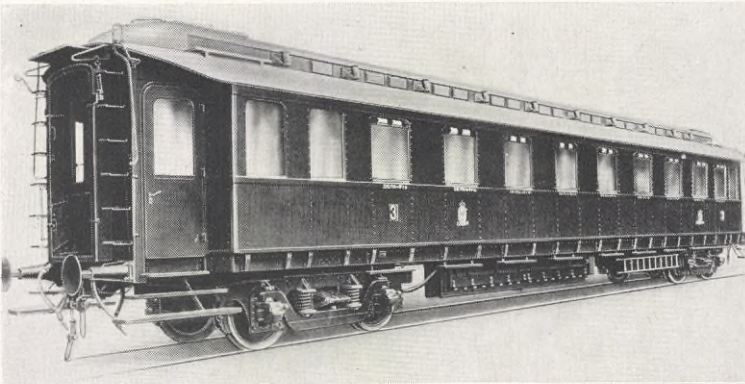

Efter fotograf.

BAKNING AF HVETEBRÖD UTAN JÄST. En nyuppfunnen tysk metod.

Kökst: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre, Söln—Gö. Text. å sid. 107.

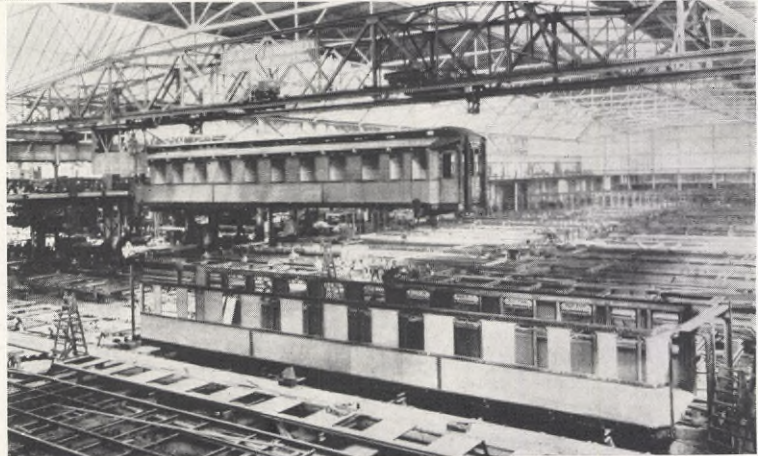
Den preussiska järnvägsförvaltningen har i dagarna på linjen Berlin—Köln låtit insätta persontåg i hvilka samtliga vagnar äro tillverkade helt och hållet af järn. De äro vidare försedda med fullständigt ramm-säkra gavelväggar och erbjuda dels därigenom, dels genom sin konstruktion i öfrigt passagerarne den största möjliga säkerhet i händelse af tågsammansättning, därvid lämnande långt bakom sig de vanliga trävagnarne, hvilkas söndersplittade trävirke vid en mängd järnvägsolyckor visat sig medföra den största faran för passagerarne.

DE NYA TYSKA PERSONVAGNARNA HELT AF JÄRN, för vinnande af större säkerhet mot eldfara och järnvägsolyckor vid kollision. — En af de nya vagnarna samt bild från vagnfabrikerna.

Till bild å s'd. 112.

Ombord på tyska ångaren "Anholt" anträffades vid dess ankomst till Lysekil den 25 okt. en i kollasten gömd ryss, hvilken rymt ur tysk krigsfångenskap. Ångarens befälhavare sökte kvarhålla rymlingen ombord, men denne återvann dock genom de svenska myndigheternas mellankomst friheten.

FRÅN KRIGSSKÅDEPLATSEN I RUMÄNIEN.

PREDEAL-PASSET, det af centralmaktens arméerna under general von Falkenhayn d. 24 okt. forcerade bergspasset på rumäniska gränsen söder om Kronstadt (Brasso) och hvilket medförde intagandet af den viktiga gränsstaden Predeal som spärrat vägen mot Bukarest.

Till bild å sid. 108

Den amerikanska valstriden, hvilken, sedan partierna i juni nominerade sina kandidater, i stegrad grad lagt beslag på den allmänna uppmärksamheten inom landet, nådde sin kulmen under dagarna närmast före den 7 nov., då president-

valet ägde rum. Utgången af kraftmätningen är, när detta skrives, icke känd. Valet har stått emellan den nuvarande presidenten det demokratiska partiets ledare Woodrow Wilson och republikanernas kandidat öfverdomaren Charles E. Hughes. Wilson har under sin presidenttid förvärfvat sig

starka både sympatier och antipatier. Man räknar honom sålunda till förtjänst, att han lyckats hålla Förenta staterna utanför världskriget och därigenom indirekt tillfört landets befolkning oanade rikedomar, framsöringna ur exporten till de krigförande länderna. Wilsons vedersakare däremot göra gällande, att hans af dessa fredshänsyn betingade svaga och vacklande hållning mot såväl Europa som Mexico höljt det amerikanska namnet med vanrykte och till oberäknelig skada för landet fullständigt undergrävt dess anseende utåt.

I den våldsamma kampani det republikanska partiet inledt mot president Wilson ingår just denna anklagelse som det farligaste vapnet och det som måhända skall medföra hans fall. Under sin agitationsresa landet rundt har Hughes otrotligt hämrat på denna för de patriotiska känslorna och nationalstoltheten så ömmande punkt. Hans ord hafva äfven, eiter hvad man trott sig finna, hos väljareskarorna vunnit en genklang så stark att den ansetts förebåda segern.

—af förfotograf

Ä. Licht: Hemt Siltversparre.

T. v.: RYSSEN SOM RYMDE UR TYSK KRIGS-FÅNGENSKAP OCH KOM TILL SVERIGE OMBORD Å ÅNG. ANHOLT FRÅN STETTIN, — Landstigningen i Murkedals hamn.

T. h.: M. GRUNER, sedan flera år anställd såsom tryckerifaktor å Wald. Zachrissons Boktr. A.-B:s officin i Göteborg. — Särades första gången i Elsass genom ett sabelhugg å ena armen. Utbildades senare till sjukvårdssoldat. Särades andra gången af en granatskärfa v. Cholm (Ostpeussen). Är nu v. Somme fronten.

Ryter fotograf.

Ä. Licht: Hemt Siltversparre.

INNEHÅLL: Universitetskanslern greve Fredrik Wachtmeister (biografi och helsideporträtt). — Kungliga bemärkelsedagar. — Aftäckningen af "Bågepännaren" i St.ckholm. — Världskriget. — Veckans porträttgalleri. — "Baronens resa". Berättelse af Bo Bergman.

Ejtertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan angifvande af källan förbjudes vid laga påföljd.

För Berättelser och Historietter gäller ovlkorligt förbud.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI. GÖTEBORG.